

دو شنبه 10 تیر 1392 - 22 شعبان 1434 - 1 جولای 2013

مرگ «سلطان مسعود میرزا» معروف به «ظلُ السلطان» حاکم ظالم اصفهان (1297 ش)

10 تیر درگذر تاریخ

* مرگ #171؛ سلطان مسعود میرزا» معروف به #171؛ ظلُ السلطان» حاکم ظالم اصفهان (1297 ش) اشاره:

سلطان مسعود میرزا، فرزند ارشد ناصرالدین شاه قاجار در حدود سال 1228 ش به دنیا آمد. وی سه سال از مظفرالدین شاه بزرگتر بود ولی چون مادرش از خاندان قاجاریه نبود، به ولایتعهدی منصوب نگشت. مسعود میرزا در ابتدا با لقب یمین الدوله، حکومت مازندران و استرآباد و سپس فارس و اصفهان را به عهده گرفت تا این که لقب ظلُ السلطان یعنی سایه پادشاه را اخذ کرد. در زمان حکومتش بر فارس، به خاطر ظلم فراوان، عزل شد ولی مدتی بعد به اصفهان رفت و تا 34 سال بعد با ستم حکمرانی نمود. و در سال 1261 به ناصرالدین شاه پیشنهاد کرد که حاضر است در ازای دریافت مقام ولایتعهدی، مبلغ هنگفتی پیشکش نماید. وی اندکی بعد به فکر تصاحب سلطنت افتاد و تا پایان عمر در صدد یافتن آن بود. او در تمام دوران سلطنت مظفرالدین شاه نیز حاکم اصفهان بود و با مشروطه خواهان به شدت برخورد می کرد. از دیگر کارهای جنون آمیز او، تخریب آثار و ابنیه های با ارزش دوران صفوی در اصفهان بود. مسعود میرزا در اواخر عمر مدتی را در اروپا گذراند تا این که پس از دچار شدن به اختلال حواس، در دهم تیر ماه 1297 ش برابر با 22 رمضان 1336 ق در حدود هفتاد سالگی به کام مرگ افتاد.

* رحلت عالم ربانی سید العلماء و المجتهدین آیت الله #171؛ سید حسن موسوی بجنوردی» (1354 ش)

اشاره: سید العلماء و المجتهدین آیت الله میرزا حسن موسوی بجنوردی معروف به سید آقا بزرگ در سال 1274 ش (1315 ق) در یکی از روستاهای توابع بجنورد در استان خراسان به دنیا آمد و همان جا نشو و نما یافت. وی سپس به مشهد رفت و علوم عقلی و نقلی را نزد استادانی همچون شیخ آقا بزرگ حکیم، میرزا محمد آیت الله زاده خراسانی و ادیب نیشابوری اول فرا گرفت. پس از آن در 27 سالگی برای استفاده از حوزه علمی نجف رهسپار عراق شد و در محضر عالمان بزرگی همچون سید ابوالحسن اصفهانی، میرزای نایینی و آقا ضیاء الدین عراقی به تکمیل تحصیلات خود پرداخت. سید آقا بزرگ با حافظه شگرف و احاطه گسترده ای که بر ادبیات فارسی و عربی، حکمت، کلام، تفسیر، حدیث، فقه و اصول و اغلب رشته های معارف اسلامی و فلسفه آن داشت، به زودی به عنوان یکی از برجسته ترین مدرسان و مجتهدان حوزه نجف، مشهور گشت، چنان که پس از درگذشت آیت الله بروجردی در سال 1340 ش، مرجعیت عامه او برای شیعیان جهان مسلم شد؛ ولی چون فیلسوفی آزاد و فقیهی آزاداندیش بود، خود را از مرجعیت کنار کشید و با فروتنی و آزادگی خاص خود، به تحقیق، تالیف و تدریس گرایید. آیت الله بجنوردی برای آموزش اجتهاد، روش جدیدی ایجاد کرد که بر پایه آن، یک قاعده فقهی را مطرح می نمود و پس از شرح مستندات و تاریخچه شکل گیری آن قاعده، آن را با مصادیق خارجی تطبیق می داد. این روش در آموزش و پیشرفت فضلا بسیار موثر بوده است. ایشان این روش را در کتاب القواعد الفقهیه در هفت جلد نگاشت که مهم ترین و مفصل ترین کتابی است که در قواعد فقهی شیعه نوشته شده است. آیت الله بجنوردی در نجف حوزه درسی پر رونقی داشت و با مراکز علمی جهان اسلام از قبیل جامع الازهر مصر نیز در ارتباط بود. از وی آثار دیگری بر جای مانده که قوئلانی الحکمة، یکی از بهترین شرح ها بر اسفار ملاحدا، منتهی الاصول، حاشیه بر عروة الوثقی و ذخیره المعاد از آن جمله اند. سرانجام این فقیه برجسته و عالم بزرگ در دهم تیرماه 1354 ش برابر با بیستم جمادی الثانی 1395 ق در هشتاد سالگی در نجف بدرود حیات گفت و در جوار آرامگاه استادش، سید ابوالحسن اصفهانی به خاک سپرده شد.

* روز صنعت و معدن

22 شعبان در گذر تاریخ

* رحلت #171؛ ابن شهر آشوب» عالم و محدث بزرگ (588 ق)

اشاره: محمد بن علی بن شهر آشوب مازندرانی معروف به #171؛ ابن شهر آشوب» ملقب به #171؛ زین الدین و رشید الدین» متکلم،

واعظ، ادیب و قاضی معروف شیعی مذهب، در مازندران متولد شد. بنا به دلایل مذهبی ناچار به ترک ایران در دوره سلجوقیان شد و به حلب رفت. او از دانشمندترین عالمان زمان خود و مورد قبول و احترام پیروان اهل تسنن نیز بود. ابن شهر آشوب از عالمانی چون زمخشری، امام محمد غزالی و خطیب خوارزمی اجازه نقل حدیث داشت. پاره‌ای از آثار مهم او عبارتند از: معالیم العلماء، مناقب آل‌ابی‌طالب، مُتَشابه القرآن و الاربعین. مقبره‌ی او در «#جبل الجوشن» در نزدیکی مشهد حسینی قرار دارد.

* وفات شاعر زاهد «#شهاب محمود» (725 ق)

اشاره: ابوالثناء شهاب الدین محمود بن سلیمان بن فهد حلبی دمشقی معروف به شهاب محمود، شاعر و کاتب مشهور، نزد ابن النجار فقه و از ابن مالک فنون ادبیه آموخت. او در معرفت احوال بزرگان، آگاه بوده و دارای آثار قلمی متعددی است. اهتبی المنائح فی اسفی المدائح و حُسْن التوسل الی صناعة الترسُّل از آن جمله‌اند. شهاب محمود در 81 سالگی وفات یافت و در دامنه‌ی کوه قاسیون دمشق مدفون گشت.

* تولد «#ابن حجر عسقلانی» فقیه و محدث مسلمان(773 ق)

اشاره: ابن حجر عسقلانی، فقیه، محدث، مورخ و شاعر مسلمان مصری در قاهره به دنیا آمد. در ده سالگی حافظ قرآن شد و از آن پس طی سفرهای فراوان، دانش زیادی فرا گرفت. ابن حجر عسقلانی چنان در علم حدیث مهارت یافت که از او به نام حافظ بزرگ حدیث یاد کرده‌اند. او از مؤلفان پر کار جهان اسلام به شمار می‌رود به گونه‌ای که تعداد آثار او بیش از یکصد و پنجاه جلد می‌باشد. از تألیفات ابن حجر که بیشتر در علم حدیث و تاریخ است می‌توان به لسان المیزان و نیز فتح الباری اشاره کرد. وی در سال 852 ق در 79 سالگی درگذشت.

* درگذشت «#شاه شجاع»، فرمانروای آل مظفر(786 ق)

اشاره: شاه شجاع در نه سالگی قرآن را حفظ کرد. وی مردی شجاع و دیندار و پادشاهی فاضل، شاعر دوست و ادیب پرور بود. خواجه حافظ شیرازی و عماد فقیه کرمانی از شعرای عصر این پادشاه هستند. شاه شجاع در شیراز مدفون است.

* رحلت متکلم کبیر «#شیخ محمد جواد بلاغی» (1352 ق)

اشاره: علامه محمد جواد بلاغی فرزند شیخ حسن در سال 1282 ق در نجف اشرف متولد شد. وی در محضر استادانی چون حاج آقازاده همدانی، علامه سیدمحمد هندی، شیخ محمد طه نجف، میرزا محمد تقی شیرازی و ملامحمد کاظم خراسانی تلمذ نمود. علامه بلاغی همراه میرزای شیرازی در نهضت استقلال طلبی علماء عراق شرکت داشت. این شخصیت برجسته‌ی علمی هم‌چنین پایه‌گذار علم کلام نوین در حوزه‌ی علمیه‌ی نجف بود. برخی از آثار علامه بلاغی عبارتند از: الهدی الی دین المصطفی، آلاء الرحمن فی تفسیر القرآن، التوحید و التثلیث، انوارالهدی و الرحله المدرسیه. این عالم ربانی در هفتاد سالگی در نجف اشرف درگذشت.

* تولد شیخ محمدحسن مامقانی، از علماء و فقیهان نام‌آور قرن سیزدهم هجری (1238ق)

اشاره: حاج شیخ محمدحسن مامقانی فرزند ملا عبدالله یکی از علما و مراجع مشهور؛ دانشمندی متبحر، فقیهی اصولی، مجتهدی متقی و پیکری از زهد و ورع و تقوا و تواضع و ایثار بود. مامقانی از افاضل شاگردان شیخ انصاری، سیدحسین ترک و اعلام دیگر عتبات بود که خود کانونی از صفا و صمیمیت و در نهایت تقوی و قناعت زندگی می‌نمود. فاضل مامقانی معاصر با فاضل شرایبانی از اجله علما و مراجع بلاد ترک بود. محدث قمی در القاب می‌نویسد: «#مامقانی از بزرگان علمای امامیه و مرجع تقلید شیعیان بود که حال او بعد از ریاست تامه با قبل از مرجعیت کوچک‌ترین، تغییری نکرد. در خوراک و پوشاک و رفتار در نهایت پرهیزکاری بود. او دیناری از امرا و ستمکاران نمی‌گرفت و خود در وجوه شرعیه تصرف ننمود.» فاضل مامقانی در اصول فقه مهارت بیش‌تری داشت و علمائی چند از محضر او به درجه اجتهاد رسیدند. وی در فقه و اصول آثاری نیکو از خویش به جا گذاشت: «#مجلدات البشری» در اصول و «#ذرایع الاحکام» در شرح شرایع محقق از تألیفات فقهی اوست. وی «#حاشیه و شرحی بر مکاسب شیخ» و کتابی به نام «#غایت آمال» به رشته تحریر درآورده است. مرحوم مدرس در ربحانه می‌نویسد: «#علامه مامقانی عالمی است عامل، فاضلی ربانی، فقیهی صمدانی، ادیب لغوی و اصولی، عابد و متقی و متواضع. حوزه درس او مجمعی از فضلا و علمای مختلف بلاد بود.» مامقانی به سادات و ذراره آل رسول صلی‌الله علیه و آله خیلی علاقه داشت و آن‌ها را بیش از معمول اکرام می‌کرد. در کمک به مردم و اهل علم از طریق انصاف و عدالت عمل می‌نمود. مرجعی زاهد و متواضع، مطیع امر مولا و صائن به نفس خویش بود. او بر نفس اماره خویش مسلط بود. در سلام بر همه پیشی می‌گرفت، اما در رفتن یا داخل شدن از دیگران به‌خصوص از اولاد پیامبر صلی‌الله علیه و آله پیشی نمی‌گرفت. فاضل مامقانی به تمام فضائل انسانی آراسته و از کلیه رذائل اخلاقی به دور بود. مراتب علمی او بر همگان آشکار بود و در ایام زعامت و قبل از آن یکسان عمل می‌نمود. فاضل مذکور سرانجام در روز هجدهم محرم سال ۱۳۲۳ق در نجف اشرف وفات نمود و پس از فوتش، فرزند علامه او آیت عظمی شیخ عبدالله مامقانی وارث علوم پدر گردید.

1 جولای در گذر تاریخ

* حمله سپاهیان فرانسه به مصر به فرماندهی ناپلئون بُناپارت (1798م)

* تشکیل «#جمهوری فدرال کانادا» و روز ملی و استقلال «#کانادا» (1867م)

- * روز استقلال کشور آفریقایی «سومالی» از استعمارگران اروپایی (1960م)
- * روز ملی و استقلال کشور آفریقایی «رواندا» از استعمار بلژیک (1962م)
- * روز ملی و استقلال کشور آفریقایی «بروندی» از استعمار بلژیک (1962م)
- * بازگرداندن حاکمیت بندر «هنگ کنگ» از استعمار انگلستان به چین (1997م)